

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע

בניהכנ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 131

תצוה – זכור – מגילת אסתר תש"ע

"ועשית על שוליו רימוני תכלת וארגמן ותולעת שני" (כח לג)

כותב רבינו יוסף חיים מבגדד בספרו "עוד יוסף חי" הפעמון רמז למספרי לשוה"ר שמקשקים בפייהם כפעמון. ופעמון זה עשוי זהב, רמז לכך שאדם בעל לשוה"ר הולך ופוחת בעיני מכריו וידידיו כמו הזהב שמתחיל באות ז' ששויה בגימטריה 7. יורד לאות ה' ששוויו רק 5 ולבסוף האות ב' ששווה רק 2. מפני שבעל לשון הרע הולך ודל בעיני בני אדם. כמו כן זהב כשמשנים את סדר האותיות שלו יוצא "הזב" כי הפוגם בברית הלשון פוגם בברית המאור שהוא מכוון כנגדו, כידוע.

"פעמון זהב ורימון" (כח לד)

בספר "קרבן העני" כותב הרב יעקב קטינא זצ"ל שבפסוק זה יש רמז להקב"ה שיזכור את זכויותיהם של ישראל שאפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון. וזהו פעמון זהב ורימון וגו' ונשמע קולו בבואו אל הקודש.

ומידי דברי בו נזכרתי במה ששמעתי בשם הגאון ר' מיכל זילבר שליט"א ששאל מדוע כשאוכלים בראש השנה רימון מבקשים שירבו זכויותינו כרימון. מה הקשר בין הרימון לבקשה זו, הלא גם אם יאכל אדם שק שלם של רימונים, אם יש לו זכויות טוב, ואם אין לו – אין לו.

והסביר עפ"י מה שמקובל היום שעושים קלטות ודיסקים עם שיעורי תורה. ועכשיו, אחרי שזה כבר מוקלט רק הקב"ה יכול להחליט כמה אנשים ישמעו זאת ובהו ירבו זכויות כרימון. ועל זה הבקשה. הנה אני מדפיס גליון עם דברי תורה לשבת. הנה עשיתי ספר

"וחשב אפודתו אשר עליו כמעשהו ממנו יהיה" (כח ח) בספר "ליקוטי יהושע" מביא עפ"י מה שאמרו חז"ל בגמרא, שבכל דבר אין המחשבה מצטרפת למעשה, חוץ מעבודה זרה, שבה מצטרפת גם מחשבה למעשה. כמו שנאמר "למען תפוש הרעה בליבם".

והנה אמרו חז"ל במדרש, שהאפוד היה מכפר על עבודה זרה, ולפי זה יש כאן רמז "וחשב אפודתו" דהיינו המחשבה שמה שהאפוד בא לכפר עליו, "כמעשהו", דהיינו שיהיה נחשב ומצטרף כמעשהו.

"ולא יזח החושן מעל האפוד" (כח כח)

בספר "פרפראות" כותב הרב אשר זליג קרמר זצ"ל שהחושן נמצא כנגד הלב. ועוד מעלה יש לו שנמצא בו רוח הקודש ושם ה' נמצא בתוכו, ועוד שנקרא בשם מיוחס, אורים ותומים. ועוד שעשוי מאבנים יקרות שאין שיעור לערכם כמבואר ברבינו בחיי, וכהן שעומד לשאול בהם מתקדש ומתלבש ברוח הקודש, כמבואר ברמב"ם הלכות מלכים. לעומתו, האפוד מכסה על החלק האחורי של הגוף, עשוי מבד פשוט, ויחסית לחושן מכירו ומציאותו דלה.

ובאה התורה ואומרת אין סיבה בעולם שהחושן תזוח דעתו ויתגאה על האפוד, שנאמר ולא יזח החושן מעל האפוד" מפני שכל אחד מהם עושה את מצותו ואת יעודו בעולם, וכל אחד מהם עושה את רצון ה' בין שהוא יקר ובין שהוא זול, בין שהוא על הלב ובין שהוא במקום אחר, כל אחד שעושה את רצון ה' הנדרש ממנו – עושה את כל מה שמתבקש ממנו, ומגיע לתיקונו. ולכן גם אם השני חשוב יותר אין לו סיבה להתגאות עליו.

או קלטת או דיסק, ואני מבקש מהקב"ה שהרבה אנשים יקראו וישמעו, וירבו זכויותי כרימון.

"והיה המזבח קודש קודשים" (כח לו)

שואל הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל מדוע מזבח הנחושת שהיה מחוץ להיכל, נקרא קודש קודשים גם כאן וגם להלן בפרק מ' פסוק י'. ולעומתו מזבח הקטורת שעומד בקודש נקרא רק קודש, להלן בפרק מ' פסוק ט'.

ומסביר בשני אופנים: א. מי שמעשיו בבית המדרש פנימה הם קודש, צריך לראות ולדאוג שמחוץ לכותלי בית המדרש יהיו מעשיו קודש קודשים, משום ששם נפגש גם עם אנשים שהשפעתם לא כל כך טובה. ב. מי שהוא קודש בבית המדרש בין תלמידי חכמים, מחוץ לבית המדרש בעיני ההמון יחשב כקודש קודשים. ולכן צריך להזהר מאד אף בכל דבר קטן שעושה שלא יהיה בזה חילול ה'.

פרשת זכור

"אשר קרך בדרך וגו' והיה בהניח לך וגו' תמחה את זכר עמלק"

בפרשת בשלח כשמספרת לנו התורה את מעשה עמלק לא מוזכר כלל הענין של קרור האמבטיה, כמו כן לא נצטוו ישראל למחות את זכר עמלק אלא התורה אומרת "מלחמה לה' בעמלק מדור דור כי מחה אמחה את זכר עמלק", ומדוע בפרשת כי תצא נהפך הדבר והמצוה הגיעה אלינו?

אומר רבינו החתם סופר בספרו "תורת משה" שיש לחלק ע"פ הגמרא עירובין נ"ד ע"א שאומרת שבשעת מתן תורה נעשו אבותינו חרות מאומות העולם, ולא יכלו לשלוט בהם שום אומה ולשון. ולפי זה כשבא עמלק לא היה לו בפני מי לקרר את האמבטיה משום ששום אומה ולשון לא יכלה לעשות לנו כלום, וגם לא היה שייך לומר והיה בהניח ה' אלוקיך לך מכל אויביך מסביב" משום שלא היו אויבים ולא רודפים. וממילא גם לא ציוה הקב"ה שאנחנו נמחה את זכר עמלק כי לא היה לנו איתם שום דבר, רק שהם כפרו בעיקר ובאו להטיח דברים כלפי מעלה, ולכן אמר הקב"ה אני אמחה אותם. אבל אחרי מעשה העגל שירדנו מדרגתנו

ובני ישראל הורידו עדים מעליהם ואז כבר יש לגויים שלטון עלינו ר"ל, ממילא יוצא שעמלק קרר את האמבטיה (אשר קרך) כי קרר את האמבטיה לפני כל אויבי ישראל, וגם שייך "והיה בהניח ה' אלוקיך" כי יש אויבים מסביב. וממילא לנו עצמנו יש חשבון עם עמלק. ולכן נצטוונו אנחנו לנקום נקמתנו ולמחות את שמו מתחת השמים.

מגילת אסתר

"להביא את ושתי המלכה לפני המלך בכתר מלכות"
(א יא)

והנה אמרו חז"ל בגמרא שושתי רצתה לבוא אלא שגבריאל עשה לה זנב.

אומר הרב יעקב פיטוסי זצ"ל בספרו "ירך יעקב", שהגימטריה של ושתי שווה ל"גבריאל עשה לה זנב".

ג 3

ב 2

ר 200

י 10

א 1

ל 30

ע 70

ש 300

ה 5

ל 30

ה 5

ז 7

נ 50

ב 2

715

ו 6

ש 300

ת 400

י 10

שאול המלך. אז בודאי תיפול לפניו כי הוא יתקן את חטאו של זקנו ולא יניח אפס שום זכר שם ושארית לעמלק.

"ויאמר המלך אחשורוש וגו' מי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו ליבו לעשות כן" (ז ה)

אומר **הרב מאפטא זצ"ל**: וקשה להבין, הלא הוא בעצמו הוציא את הגזירה נגד היהודים? ועוד קשה, אסתר המלכה אמרה: "ואילו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי", מי נתן יפוי כח לאסתר המלכה למכור את כל היהודים לעבדים ולשפחות? אלא י"ל, כי המן עשה כאן רמאות וזיוף, מכיון שכך היה המעשה: כשחתם אחשורוש על הגזירה היה כתוב "ולעבד את כל היהודים" עם אות עי', כלומר, לעושת אותם לעבדים, אבל המן החליף את העי"ן עם אות אל"ף וכתב: "לאבד את כל היהודים". ועכשיו הכל מובן, המלך אחשורוש שאל בתמיהה: מי הוא זה ואי זה הוא אשר סילף את הגזירה המקורית, ואסתר המלכה אמרה בצדק "ואילו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי".

פורים חל לעולם או בשבוע שלפני "כי תשא", או בפרשת "צו".

אומר **"קרבן העני"** שבפרשת כי תשא הטעם שפורים שייך לו כי כתוב שהקדים ה' יתברך שקלנו לשקלי המן. ועוד נרמז בפרשה זו בשמים ראש מור דרור והתרגום הוא מירא דחיא רמז למרדכי כפי שכותבת הגמרא במסכת חולין קלט.

ונזכר בפרשה זו סימני הקטורת. ואחד מהם חלבנה בגימטריה המן. להורות כמו שהריח רע של חלבנה יתבטל בין הבשמים של הקטורת, כן יתבטל כח המן.

ובפרשת צו הטעם הוא כי צו בגימטריה המן (עם הכולל) ואמרינן בגמרא אין צו אלא עבודה זרה רמז להמן שעשה את עצמו עבודה זרה. גם נרמז בו שוק הימין למנה אותיות המן. וימין הוא מרדכי איש ימיני וזה רומז למרדכי שהושיט את שוקו להמן שבו היה קשור השטר שמכר המן את עצמו לעבד למרדכי במלחמה, כפי שידוע בשם המדרש.

עוד בענין זה של "בא גבריא אל ועשה לה זנב" כתוב ב"ערוך" ערך "זנב" כל דבר שהוא יתר שאינו כמידת חברו ומשתנה מכמות שהוא ממה שהעולם נוהג קרוי זנב. **וברבינו בחיי** (אסתר א' יב') "והיא יתרת בשר שנעשה בפניה לפי שעה בדרך נס" ולפי זה יש כאן מקור למה שאומרים שנעשה לה קרן.

"ויספר להם המן את כבוד עושרו ורוב בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו על השרים ועבדי המלך וגו' אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי" (ה יא)

אומר **רבי יצחק ארמה** שהמן סיפר פה לאוהביו כמה אמצעים יש לו ביד שמכל אחד ואחד מהם היה צריך מרדכי לפחד ולברוח. **א.** העושר הגדול מפני שברגע שיש לאדם הרבה כסף יש לו גם הרבה אוהבים וקשרים וממילא כשמספר המן את כבוד עושרו הוא אינו מבין איך יתכן שמרדכי לא מפחד. **ב.** ורוב בניו שעליהם נאמר לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער" (תהילים קכז ה) ועוד אשר גדלו המלך על השרים ועבדי המלך וממילא יוכל להרוג את כל מי שירצה. ואם תאמר שאולי הוא סומך על אסתר "ונדמה לו" למרדכי שאסתר לטובתו הרי גם זה לא נכון, והראיה ש"לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי".

"אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו" (ו יג)

המילים "אשר החילות לנפול" לכאורה צריכות ביאור. כי היה להם לומר אם החילות. ויש לומר, דידוע שמחית עמלק היתה צריכה להיות עוד בימי שאול המלך רק שהמלך שאול השאיר את אגג בחיים לילה אחד ומזה התגלגל המן לעולם ומרדכי שהיה מבני בניו של שאול היה צריך לתקן את מה שקלקל זקנו, ולגמור את מחית עמלק – מה שזקנו שאול התחיל. וזהו שאמרה זרש להמן "אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול לפניו" – כלומר, אם מרדכי הוא מזרע אותם היהודים שהתחלת כבר לפול לפניהם, דהיינו

**"לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם אזי חיים בלעונו
בחרות אפס בנו אזי עבר על נפשנו המים הזידונים"
(תהלים קכד)**

הגמרא במסכת מגילה אומרת "בקום עלינו אדם" אדם
ולא מלך שכשהמן קם עלינו זה יותר גרוע ממלך, משום
שלב מלכים ושרים ביד ה' לכל אשר ירצה יטנו. אבל
אדם יותר מסוכן. והנה המים בגימטריה "המן"
זידונים בגימטריה 127. ("עמק שווה" להרב משה
זילבר זצ"ל)

ה	מ
מ	ר
ן	ד
כ	
,	
95	274
	369

אסתר מן התורה מנין? שנאמר "ואנוכי הסתר אסתיר
את פניי" (חולין קלט). אומר הרב דוד הורביץ מדזיקוב
זצ"ל בספרו עטרת ישועה שיש כאן רמז גם למרדכי
והמן, כי הסתר אסתיר משמע הסתרה פעמים.
וכשלוקחים את המילה "פנים" ובודקים איזו אות
מוסתרת לפניה ולאחריה מקבלים 369, ומרדכי והמן
בגימטריה הם 369.

ע	פ	צ	אותיות לפני ואחרי פונט
אחר.			

מ	נ	ס
ט	י	כ
ל	מ	נ
149		220

369

על הפסוק "זכור ימות עולם בינו שנות דר ודר" אומר
רבינו יוסף חיים בספרו "אדרת אליהו" שאדם הראשון
כשחטא ולפי דרגתו של יציר כפיו של הקב"ה החטא
הוא נורא, ולכן פגם בריש ובדל"ת. במקום שמע ישראל
ה' אלוקינו ה' אחד הוא עשה מזה רי"ש. ומ"לא
תשתחוה לאל אחר" הוא עשה דל"ת. ועונש על חטא זה
אמר לו הקב"ה וקוץ ודרדר תצמיח לך. ומי צריך לתקן
פגם זה? אנחנו – צאצאיו. ולכן בינו שנות דר ודר. וגם
ענין זה גרם את עמלק ולכן מלחמה לה' בעמלק מדר
דר. עכ"ד.

ושמעתי להוסיף שההפרש בין דל"ת לרי"ש הוא 196
כמנין "קוץ" ולכן אומר הקב"ה וקוץ ודרדר תצמיח לך.
כמו כן, צורת הדל"ת והרי"ש אין בניניהם אלא קוץ
קטן, וזהו ה"קוץ ודרדר תצמיח לך".

להערות, הארות ולתרומות ובכל ענייני הגליון נא לפנות: 050-4147001
ניתן להוריד את העלון בכתובת האתר: www.Leorhaner.co.il